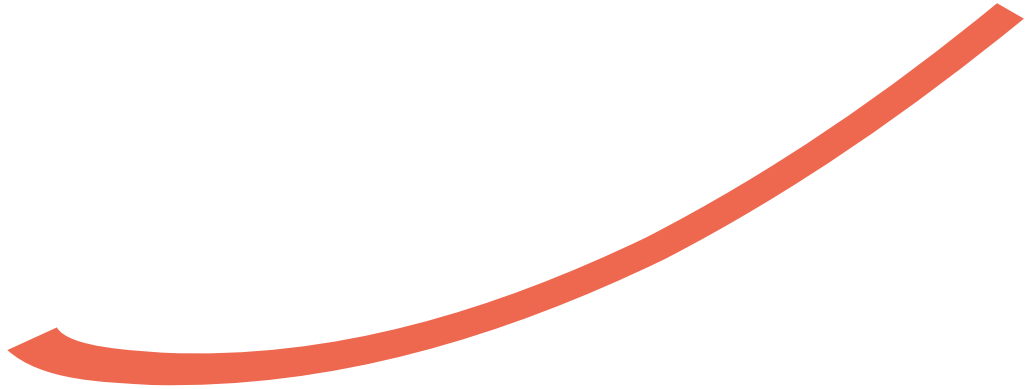

L'EDUCACIÓ ÉS UN DRET, NO HI JUGUEM¹

Un dels reptes educatius que sempre es presenta és el "fracàs escolar", considero que és així perquè és fàcil mesurar el nivell de coneixement dels nostres infants i joves, però tot i que potser fa por dir-ho, crec que el factor determinant és el "fracàs social".

M. Conxa Torres Sabaté²
Col·legiada 200
Tarragona, abril 2013

L'educació és un dret universal ja destacat en el document dels Drets Humans de 1948 en l'article 26; més tard l'any 1959 els Drets dels Infants ho explica molt bé en el principi 7. Si anem concretant les lleis, l'any 1978 la Constitució Espanyola aporta el dret a l'educació a través de l'article 27 i així fins que també dins de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya hi queda reflectit aquest dret.

Després del marc polític aquest dret s'ha de concretar en les lleis educatives d'un país que definiran el sistema educatiu del mateix i el nostre té molta experiència en què cada vegada que hi ha un canvi polític-ideològic, aquest dissenyi el seu sistema educatiu.

Podem veure, a continuació, algunes d'aquestes lleis:

- II República un model educatiu concretat en diverses lleis pel seu desenvolupament.

- Període Franquista, un altre model educatiu.

- Democratització de l'ensenyament:

LGE (Llei General d'Educació de 1970)

LOECE (Llei d'Ordenació de l'Estatut dels Centres Escolars de 1980)

LRU (Llei de Reforma Universitària de 1983)

LODE (Llei d'Ordenació del Dret a l'Educació de 1985)

LOGSE (Llei d'Ordenació General del Sistema Educatiu de 1990) –Partit socialista PSOE, al govern de l'Estat.

LOU (Llei Orgànica d'Universitats de 2001)

LOCE (Llei Orgànica de la Qualitat de l'Educació de 2002) No es va posar en marxa. Partit Popular PP, al govern de l'Estat.

LOE (Llei Orgànica d'Educació de 2006) – Partit socialista PSOE, al govern de l'Estat.

LEC (Llei Catalana d'Educació de 2009) – Llei consensuada per quasi bé tots els partits polítics del Parlament de Catalunya a favor d'un sistema educatiu català. Aquesta llei és la que actualment s'aplica a Catalunya tenint en compte la LOE que és la Llei estatal.

LOMCE (Llei Orgànica per a la Millora de la Qualitat Educatives – avantprojecte de llei el 2012). Proposada pel Partit Popular que presideix l'Estat Espanyol.

Davant l'aplicació de totes aquestes reformes no aconseguim els reptes educatius vers el S.XXI, podem pensar, doncs, que alguna cosa no s'està fent correctament si l'objectiu de cada reforma és tenir un país amb ciutadans més preparats pels reptes socials, econòmics i professionals que actualment tenim.

Un dels reptes sempre el presenten com a "fracàs escolar", considero que es diu així perquè és on es pot mesurar quelcom sobre coneixements, però en realitat, tot i que potser fa por dir-ho, és un fracàs social. L'educació no la podem separar de tot que el implica l'entorn social, si el sistema educatiu falla i amb tantes reformes no hem aconseguit l'èxit proposat en tots els objectius que aquestes reformes plantegen, perquè no comencem a pensar en reformes socials més àmplies on l'educació només és una petita part, encara que molt important.

Amb això vull comentar per exemple que quan es parla de conciliar l'horari familiar amb el laboral, hem pogut comprovar que el que ha passat és que l'escola obre a les 8 del matí i l'infant pot estar dins del centre si fa activitats extraescolars, esport etc., fins a les 8 del vespre, així les famílies poden treballar més hores. Bé, potser no s'ha entès massa bé això de "conciliar". Està clar que hem de revisar bé aquest concepte i les polítiques concretes d'aquest àmbit.

Tenim als infants i adolescents escolaritzats pràcticament des dels 3 anys fins als 16 i tot i així no ens en sortim de poder tenir uns informes PISA o Bofill a Catalunya que ens donin uns resultats més positius.

Què és el que falla? Només hem de revisar l'escola?

La meua proposta és fer una revisió de les altres polítiques, no només l'escola. Actualment a l'escola se l'obliga a desenvolupar tasques educatives molt complexes (ensenyen a menjar bé, continguts, actituds, hàbits d'higiene i salut...) potser ens ho hem de replantejar i començar a pensar que les famílies també han de fer alguna cosa d'aquestes, no podem delegar a l'escola tantes responsabilitats.

Cada vegada més les aules tenen més diversitat d'alumnes que fan que els processos d'ensenyament-aprenentatge siguin més complexos, per tant és una feina que el professorat ha d'assumir a més de les tasques que ja té com a mestre.

Tots aquests aspectes també es posen de manifest en les darreres lleis educatives contemplant-los i oferint possibilitats de posar-ho a la pràctica, però les lleis s'han oblidat de què per aconseguir aquesta millora calen uns recursos, i aquests sembla que no acaben d'arribar mai.

A nivell europeu, també, molts han estat els països que en els darrers anys han desenvolupat reformes educatives, no tantes com nosaltres, i les avaluacions de la UE ja destaquen que moltes d'elles fracassen per manca d'inversió en recursos humans. Així que tots ho sabem, però les nostres lleis no aposten pels recursos humans, i davant de la crisi el què fan és suprimir professorat de l'escola.

Bé ja podeu veure que tornem a equivocar-nos, i ara no és l'escola, si no la política.

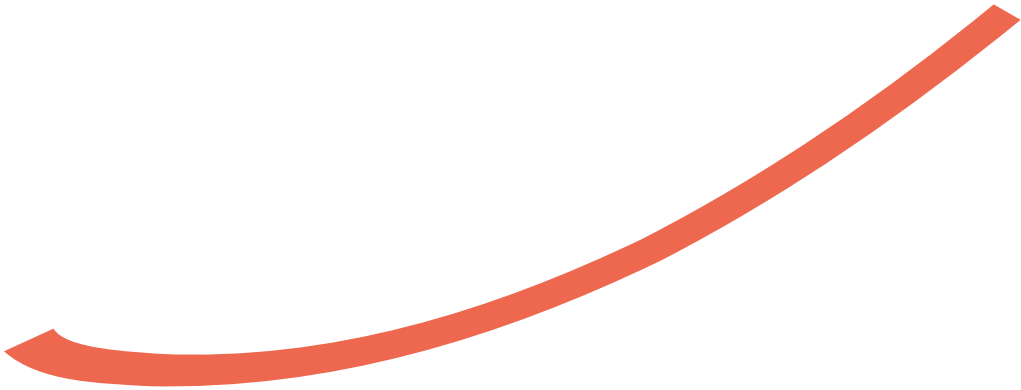
La proposta de l'avantprojecte de llei LOMCE tampoc té clar cap a on hem d'anar. Es torna a prioritzar la ideologia vers les necessitats reals de la nostra escola i del nostre sistema educatiu.

El que més hem sentit pels mitjans de comunicació ha estat l'atac a la llengua catalana, però té altres temes que cal estudiar: l'avaluació al finalitzar 4rt d'ESO i 2n de Batxillerat; el continguts d'història a estudiar, l'autonomia dels centres, el paper dels ajuntaments a les seves escoles...etc. Tot fa olor de control.

L'educació ha d'aconseguir que tots els ciutadans/nes puguem sentir-nos protagonistes de la construcció del nostre futur i les lleis de vegades no ens ajuden gaire. Hem de ser crítics davant del que considerem injust.

(1) Publicat a la Revista L'Om de Riudoms núm. 499 de febrer de 2013.

(2) mestre, professora de la FCEP de la URV, Dra. en Pedagogia, Responsable dels ensenyaments de Pedagogia i Psicopedagogia de la URV i Secretaria del Col·legi de Pedagogos de Catalunya

Els pensaments, criteris i judicis expressats en l'article són exclusivament els de l'autor/a
L'article pot ser reproduït, citant-ne l'origen i l'autor/a